

"Amerikanski Slovenec" DELA ŽE
54 LET ZA SVOJ NAROD V AMERIKI

AMERIKANSKI SLOVENEC

PRVI SLOVENSKI LIST V AMERIKI

Geslo: Za vero in narod — za pravico in resnico — od boja do zmage!

GLASILO SLOV. KATOL. DELAVSTVA V AMERIKI IN URADNO GLASILO DRUŽBE SV. DRUŽINE V JOLIETU; P. S. DRUŽBE SV. MOHORJA V CHICAGI; ZAPADNE SLOV. ZVEZE V DENVER, COLO., IN SLOVENSKE ŽENSKE ZVEZE V ZEDINJENIH DRŽAVAH.

CHICAGO, ILL., TOREK 29. MAJA — TUESDAY, MAY 29, 1945

LETNIK (VOL.) LIV.

ŠTEV. (NO.) 43

Borba za Okinawo nadaljuje

NOVE KITAJSKIE ZMAGE; JAPONCI V ZADREGI NA JUGU; DRUGE VESTI

Otok Guam. — Ameriške čete so v nedeljo vzele Japoncem peti most, ki vodi preko reke Asato v središče prestolnega mesta Naha na otoku Okinawa. Japonski odpor je naravnost fanatičen in blazno branijo vsako točko. Mesto samo bo padlo vsak čas in branilci mesta nimajo najmanjšega izgleda za kako zmago,

daljen nekaj okrog 700 milij. V obe smeri iz tega otoka bodo imeli Ameriški priložnost izvajati stalne zračne napade. Japonci se tega zavedajo, zato takim fanatizmom branijo cokt.

Chunking, Kitajska. — Kitajske čete so zadnje dva dne izvojene novo veliko zmago pri Nanningu, kjer se krijojo važne ceste, ki vodijo v Kiangsi province. Te ceste Japoncem služijo kot najvažnejše zveze z njihovo vojsko, ki je

(Nadaljevanje na 6. str.)

NAJNOVEJŠI POLITIČNI DOGODKI ŠIROM SVETA

San Francisco, Calif. — Državni oddelek Zdr. držav je v soboto objavil ostro kritiko proti govorjenju v ameriški javnosti, da je vojna med Rusijo in Zdr. državami neizogibna. Državni oddelek je povdari v objavi, da zveze med Rusijo in to deželo so dobre in da vsako ne-premišljeno govorjenje nasprotno temu je brez vsake odgovornosti in škodljivo. Iz tega torej je jasno, da neki nepoklicani tipi sejejo na polje ameriške javnosti nevarno propagando, ki je proti stališču naše vlade.

Washington, D. C. — Harry Hopkins, izredni politični svetovalec in pomočnik predsednika Trumana in pa bivši poslanik v Rusiji J. Davies sta odpovedala zadnji teden na posebno misijo v Evropo. Hopkins je odšel v Moskvo in je imel v soboto že prvi sestanek z maršalom Staljinom. Davies pa je odšel v London. Oba imata nalogo, da pripravita vse potrebno za sestanek "velikih treh" to je Churchilla, predsednika Tru-

mana in maršala Stalina. Kje se bodo sestali še ni znano. Namašuje pa se, da najbrže v Berlino. Od tega sestanka bo odvisno, kako bodo urejevali in nadaljili premagano Nemčijo in druge pereče zadeve v Evropi.

Iz Trsta poroča dopisnik lista "The Chicago Sun" Ed Johnson in pravi: Moje mnenje je, da naš nasprotovanje proti maršalu Titu stoji prav malo na kakih vojaški potrebi, še manj pa na kakih načelih. Izgovori, da rabilimo loko, za izlaganje blaga se navajajo, ampak mi imamo ves prostor v Trstu za tamamen. Zdi se le, da se hoče sodelovanje Jugoslovjanov v tej vojski omaloževati. Titova pa diskreditacija, ker zdaj ni nam več potreben in je kot komunist ne dobodošel. Tako dopisnik.

NEMŠKI GERILCI ZA- ČELI IZVAJATI NAPADE

Bad Wildungen, Nemčija. — Nemške tolpe bivših Hitlerjevih fanatičnih mladcev in razbojnikov so zadnje dni tu in tam izvedli nekaj nočnih napadov na ameriške vojaške edinice. Nadi se izvajajo iz zased na male skupine ameriških vojakov. Dalje napadajo ameriška skladista in skušajo izvajati sabotiranje z raznim nagajanjem pri prometu, itd.

Ameriške oblasti poročajo, da so zajete okrog 250 mož teh podzemskih gerilcev. Opravljeni so v vojaške uniforme redne bivše nemške vojske. Civilno prebivalstvo s temi ustaši ne sodeluje, vsaj kar kažejo znamenja. Sodi se, da so to pobegli nazijski oddelki, ki so se skrili v hribi in gozdove, kar jim je to preje naročilo nazijsko vodstvo. Toda sedaj je večina nazijskih voditeljev že razgla-

na, nekaj jih je v rokah zavezniških oblasti, mnogi so si sami končali življenja. Ti oddelki so zdaj brez organiziranega vodstva in odrezani od dobav. V takih razmerah ne bodo vzdržali dolgo.

Povzročajo pa ti fanatiki lahko težave. Namreč s sabotiranjem železnic, zastrupljevanjem vodnjakov in z drugimi takimi zli dejanji, ki so jih barbarski naziji še vedno sposobni. Toda končno bo tudi ta nemški poizkus prej ali slej zlomljen in uničen.

POGREBNI OBREDI NA PACIFIKU

SLOVENSKA PIJONIRKA UMRLA

Chicago, Ill. — V nedeljo so našli mrtvo v njenem stanovanju znano slovensko pionirko Mrs. Marijo Gregorich, rojena Kerdeš (p. d. Anžetova), rodoma vasi Jamnik, fara Selce nad Skofjo Loko. V Ameriko je prišla leta 1907. Z pokojnim Mr. Gregorichem se je poročila leta 1908 in bivala ves čas v Chicagi. Bila je blaga dobra slovenska mati. Na mrtvahnem odrdu leži v kapeli pogrebničnika L. Žefrana, odkjer bo pogreb ob 9:30 v četrtek jutro v cerkev sv. Stefana in na to na Resurrection pokopališče. Članom družbe sv. Mohorja se naznana, da bodo skupno molili za pokojnico v torek 29. maja po majniški pobožnosti. Člani društva sv. Stefana pa bodo skupno molili za pokojnico v sredo večer 30. maja ob 8. uri. Pridite vsi. Sorodnikom naše globoko sožalje, pokojnici pa R. I. P.!

TRUMAN BO IMEL ZAKLJUČNI GOVOR NA KONFERENCI

Washington, D. C. — Mednarodna konferenca v San Franciscu bo zaključena enkrat prve dneve v juniju. Zaključni govor na konferenci bo imel predsednik Truman.

DOENITZEV KABINET POD KLJUČEM

Pariz, Francija. — Vrhovni zavezniški svet objavlja, da je admiral Doenitz v mesecu njegov kabinet, ki je tvoril do 300 častnikov in uradnikov v Flensburgu bil aretiran. Vsi so proglašeni za vojne ujetnike.

KRIŽEM SVETA

Pariz, Francija. — Marshal Petain, ki je zdaj na zatožni klopi v Franciji radi sodelovanje z Nemci, je zaprosil naj pozovemo na priznanje glede njegovega "sodelovanja" ameriškega admiralja Wm. D. Leahy, ki je bil ameriški poslanik pri vchiški vladi.

Washington, D. C. — Ameriški bodo te dni začeli prevažati svoje vojake iz Evrope s težkimi bombniki. V kratkem bo prevažalo vojake toliko letal, da bo povprečno vsakih šest minut dospel po eno letalo preko morja.

— Washington, D. C. — Predsednik Truman je povabil bivšega predsednika Hooverja na posvet glede prehranjevanja Evrope. Hoover je bil načelnik reliefske komisije za Belgijo od 1915 do 1917. Od 1917 do 1919 pa je bil upravitelj organizacije za prehrano v tej deželi.

— Washington, D. C. — Vlada je odložila načrt za uzakonitev predloga, ki naj bi določil vpoklic bolničark na isti podlagi, kakor so mobilizirani fantje in možje za vojno službo.

Razlog, ker zadnjih šest tednov so se razmere spremene, pravi:

— Moskva, Rusija. — List "Izvestje" poroča, da je poljska podzemna armada unorila 50 poljskih patriotov, 150 židov in 100 častnikov ruske redeče vojske. To se je izvršilo pod vodstvom Okulickija, ki je eden izmed 16 Poljakov, ki so jih Rusi zaprli pred kratkim.

SLOVANI — VODITELJI EVROPE

Washington, D. C. — Čehoslovaški minister vzgoje Dr. Zdenek Najedly je rekel pred skupino umetnikov, zbranih na sestanku v Pragi 18. maja, da bodo v bodoči Evropi imeli vodilno vlogo Slovani. "Usodo narodov, njihovo svobodo in civilizacijo je branila rdeča armada," je rekel in dodal: "Anglija in Amerika se zdaj skušata prilagoditi tej stvarnosti in skušata dohiteti, kar nista mogli napraviti zadnjih 20 let zaradi pomankanljivo obveščenega javnega mnenja. Slovanski narodi zbrani okrog velikega ruskega naroda so sila, ki proti nji ne izda nič nobena evropska zvezza."

JAPONSKE BALUNI NEZGORLJIVI

Otok Guam. — Ameriški letalci so te dni izstrelili več japonskih balunov, kateri sicer padače na tla, ne zgorijo pa ne. Vojni veščaki se zanimajo s kako snovjo Japonci polnijo svoje balune, da so nezgorljivi.

TITO V ZAGREBU

Washington, D. C. — Več tisoč Zagrebčanov se je zbralo 21. maja na trgu v Zagrebu, ko je prišel tja sedaj največji sin hrvaške dežele, maršal Josip Tito Brož. Po vojaški promenadi na Jelačičevem trgu je Tito govoril tam zbrani množici poldrogo uro, največ o narodni obnovi, tržaškem vprašanju in zvezi s Sovjetsko Unijo.

KAKOR SO NEMCI MERILI NA ČEŠKEM ŽIDOM, TAKO ZDAJ ČEHIMERIJO NJIM

San Francisco, Calif. — Poročila iz Prage čehoslovaški delegacijski v San Francisco pravijo, da Nemci v Čehoslovaški zaenkrat dobivajo ravno tako velike odmerke jedil, kakor so jih načij dajali Židom. Čehoslovaška vlada je izdala začetne toda

stroge odločbe, da očisti republiko nazijskih in kvizlinških vplivov. Na drugi strani pa je z uradnim odlokom tudi poskrbljeno, da se ne dela nobena razlika med Čehoslovaki in čistimi sudetskimi in drugimi Nemci, ki niso bili v naziji in ki lahko dokazejo, da so ostali

ri so kazali dvomljivo zvestobo Čehoslovaški, in drugi taki ptiči, ki je o njih znano, da so vlekli in sodelovali z naziji, bodo prisiljeni zamenjati svoje polnomočne karte za odmerke s kartami, ki imajo napis "Žid".

Nadaljnja odločba Benešove vlade odreja, da dobijo vsi čehoslovaški kmetje, ki so jim Nemci vzeli zemljo in drugo imovino, vse to nazaj, toda samo do meje 125 akrov.

Med vsem tem pa vlada ne izgublja prav nobenega trenutka kar se tiče obnove oboroženih sil republike. Tiste čehoslovaške čete, ki so bile zbrane v Sovjetski Uniji in so se borile za osvobojevanje svoje dežele, so bili sestaj organizirane v prvo čehoslovaško armedo. Tudi so bili vsi profesionalni častniki in sarženti poklicani pod orožje. Sudetski Nemci dvomljivih političnih nagnjen so izključeni iz armade.

UJETI KRVNIK HIMMLER SE KONČAL S STRUPOM

London, Anglia. — Heinrich Himmler, vodja gestape in simbol vsega zverinstva pri nazijstvu, je mrtev. Zastrupil se je sam v sredo 23. maja v neki vili v Lueneburgu blizu Hamburga. Britiske čete so ga ujele zadnji pondeljek v Bremervoerde, preobletečenega in pod drugim imenom. Njegovo smrt je uradno potrdila zavezniški glavni stan.

Dva britiška vojaka sta stražila neki most v Bremervoerde. Zaradi varnosti sta ustavila in izpravljala vse ljudi, ki so hoteli iti čez most. Večinoma so bili ubožni ljudje, ki so peljali s seboj vso svojo lastnino na voziku. Skoraj nobeden ni imel nobenih listin ali legitimacij. Pa pride tja tudi majhen moželj, ki dva slabo oblečena hrustala. Moželj takoj potegne iz žepa vse potrebne papirje, ki so bili v redu, seveda. Narejeni so bili na ime "Hitzinger". Ravno zato, ker je bilo vse v tako nenavadno popolnem redu, se trojica zdebla angleškima vojakoma sumljiva, pa so jo prijeli. Pred glavnim poveljniki je "Hitzinger" povedal, da je Heinrich Himmler. Svoje bratice si je bil prej obril in namesto običajnih naočnikov je nosil očala z velikimi okvirji, kar je spremenilo njegov obraz. Častniki poizvedovalnega urada so s popolno gotovostjo ugotovili, da je bil moželj, res pravi Himmler, vodja zloglasne gestape. V njegovi obleki so našli majčeno stekleničico najhujšega strupa. To so mu vzelci. Toda pozneje je prišlo na dan, da se mu je posrečilo enako neznavno majhno kroglico napolnjeno s strupom skriti v ustih. Poslali so ga na zdravniško preiskavo. Tam se je mo-

Himmler je bil star 45 let. Bil je eden izmed pionirjev v nazijskem pokretu. Leta 1920 si je začel spisovati malo črno knjižico, v katero si je zapisal imena svojih sovražnikov in napsotnikov nazijstva, kar tudi imena raznih odličnih mož iz cele Evrope. Iz te knjižice je v letih narastla velikanska zbirka osebnih popisov in obvestil o tisočih mož in žensk. Po osebi je bil Himmler neznaten moželj z zabuhlim obrazom in majhnimi brkicami, le usta so razodevala nenavadno krvolčnost.

Bil je pa grozovit sovražnik, (Dalje na 6. strani)

SLAVA NAŠIM JUNAKOM!

Spominski dan, ki ga bomo slavili jutri je bil ustanovljen prvotno največ iz razloga, da je dejela proslavljala v raznih vojnah padle junake. Pozneje se je pomen istega pesplošil tudi na druge, da se je narod vobč spominjal svojih rajnih in krasilnih grobov.

Ob letošnjem Spominskem dnevu imamo zlasti Amerikanci še posebno dolžnost, da se spominjamo naših hrabrih fantov in mož, ki so v tej sedanjih borbi darovali svoja življenja ne le samo za demokracijo lastne dežele in domovine, marveč za svobodo in demokracijo prav vsega sveta.

Skažimo se jim hvaležno in skažimo jim primeren časten spomin na ta dan. Molimo za nje, da se jih tudi Vsemogočni spomni in jih nagradi tam v večnosti.

Slava in čast junakom naše slavne hrabre vojske! Posebno onim, ki so darovali za domovino in za nas svoje najdražje, to je njihova življenja.

Spominjam se jih in proslavljajmo jih!

AMERIKANSKI SLOVENEC

Prvi in najstarejši slovenski
list v Ameriki.

Ustanovljen leta 1891

Izhaja vsak torek in petek

Izdana in tiskana:

EDINOST PUBLISHING CO.

Naslov uredništva in uprave:

1849 W.Cermak Rd., Chicago 8

Telefon: CANAL 5544

The first and the Oldest Slovene
Newspaper in America.

Established 1891

Issued every Tuesday and Friday

Published by

EDINOST PUBLISHING CO.

Address of publication office:

1849 W.Cermak Rd., Chicago 8

Phone: CANAL 5544

Naročnina:

Subscription:

Za celo leto	\$4.00	For one year	\$4.00
Za pol leta	2.00	For half a year	2.00
Za četrt leta	1.25	For three months	1.25
Za Chicago, Kanado in Evropo:		Chicago, Canada and Europe	
Za celo leto	\$4.50	For one year	\$4.50
Za pol leta	2.25	For half a year	2.25
Za četrt leta	1.50	For three months	1.50

Dopisniki so prošenji, da dopise pošljajo vedno malo prej, kakor zadnje ure predno je list zaključen. Za torkovo številko morajo biti dopisi v uredništvo najkasneje do petka zjutraj prejšnji teden. Za peteko številko pa najkasneje do srede jutra. — Na dopise brez podpisa se ne ozira. — Rokopisov uredništvo ne vraca.

POZOR! Številke poleg vašega imena na naslovni strani kažejo, da kedaj je plačana vaša naročnina. Prva pomeni mesec, druga dan, tretja leto. Obnavljajte naročnino točno.

Entered as second class matter, June 10, 1943, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

J. M. Trunk:

BLISKANJE IN BOBNENJE ZA GORAMI

Zablisne malo, zabobni tudi. Vsaj uradni krogi morajo biti previdni. Pa idu med irske in nemške kroge in pri uradnih krogih idi za kulise, in dosti boš izvedel, kako je glede jutrajnjih razvitkov tam na Pacifik. Ali napove Rusija vojno Japoncem? Že danes bi radi videli, da bi jo napovedala, saj bi bilo hudo šper brez Rusije. Zadeva je pristno ruska. Amerikanski in ruski interesi se križajo na kitajskih tleh, ne na japonskih. Teritorialnih interesov Amerika nima, niti ne Rusija razen izhoda v Port Arthur, pač pa ima Rusija politične interese radi ogromnega sibirskega zaledja. Amerika podpira Kajšeka radi biznesa s Kitajsko. Kako je pod Kajškom politično, well, biznes je biznes, Ameriki ni dosti na tem. Vse drugačno je pri Rusiji. Kajšek je ves za "po starem" in Kitajska je še vsa fevdalna. S političnimi interesimi pa prihaja Rusija tudi z idejnimi vidiki, in ti so komunistični, najmanj ekonomsko komunistični. Mnogo Kitajcev je že pri teh idejah. Radi odpora proti Japoncem so skušali Kitajce zediniti, pa dozdaj ni šlo. Kako utegne biti jutri? Kajšek bo z bobnanjem zoper komunizem težko kaj dosegel, dosegli pa bodo Rusi, ker prihajajo med kitajske mase z idejo, in tu bodo Rusi trčili na Amerikanice, ker Amerikancem bi bilo pri biznesu več pričakovati, ako bi ostalo "po starem". Nevarnost spopada je na dlani, in Amerikanci so v skrbih radi spopada in Rusi nikakov niso slepi. Danes je še aliansa, borba proti Japoncem še ni odločena, Rusija naj bi pomagala, saj je alirana, ampak jutri trčijo ruski politični interesi z amerikanskim biznesom, in v ozadju so še — Angleži.

Stavim, da niti Amerikanci niti Rusi ne želijo konflikta, ampak zadi stojijo danes že — Nemci in še morski. Govorite s kakim Ircom!

Rusija ne more odstopiti od političnih interesov na Kitajskem, in pri Ameriki bo, ako res riskira konflikt radi bizijskih interesov. Le najboljša volja za mir more zbraniti spopad, do ribarij pa gotovo pride.

Sakramiš! Pravijo, da reveži pri vodi kuhači. L. 1919 pri konferenci v Parizu. Od vseh milijonov Slovanov je bilo tam le nekaj Srbov in še ti so morali prositi, beračiti. Rusov ni bilo, Poljaki so prosili in Čehi in Slovaci Slovenci so mislili, da morejo ali smoje nekaj zahtevati, Hrvati morata tudi, ker so se združili z Srbi. Saj veste, kako je, če kdo mora prositi. Slovenska delegacija je bila v Parizu, yes, ampak za slovenske težnje se nihče ni zmenil. V Ljubljani je bilo precej slovenske korajže. "Pojmo v Pariz, pa zahtevamo, povejmo, kaj hočemo!" Vse tri politične stranke so bile pri tem edine. V Parizu smo videli in vedeli, kako je, v Ljubljani niso verjeli. Zastopniki vseh strank se nekoga lepega dne pojavijo. Sakralunta, so bili sršenasti, korajžni. V kratkem pa so spoznali, da morajo tudi Srbi le — prosi.

Tako je bilo stališče l. 1919 za vse Slovane. Kakor bi ne bilo slovenskih milijonov.

Zdaj pišemo 1945. Konferanca je v San Franciscu. Niše mirovna, pa bo jutri, danes se malo vidi, kakšna bo. Rusija je tam in Čehoslovaška in Jugoslavija. Ali so Slovani tam? Ne vem, kakšni Slovani ste, če nergate. Molotov se dvigne, pa pogleda ves svet! In dogodilo se je v San Franciscu. Dvignil se je Šubašič. Ali je ponizno prosil? Ne. Odločno je povedal vsem: "Pri mirovni konferenci zahtevamo Trst in Istro in Goriško in del Avstrije za novo Jugoslavijo!" Slišite. Zahtevamo, je rekel, ne prosimo, zelimo. Hazarula! To je beseda, tako mora biti, to je nova slovenska sprava! Zahtevamo!

Te dni se je v Praho povrnil Beneš po 7 letih. Ko je l. 1919 prišel po 30 letih Masaryk v Praho, je bilo baje, kakor še ni bilo pri nobenem triumfu. Ne vem, kako je bilo, ko se je povrnil Beneš, misliti si pa morem, da je bilo v čeških

srcih še vse več triumfalno, ker bilo je skoroda izgubljeno, pa se je zopet našlo. Opis v Plznu sem videl. Bilo je pretresljivo.

General Eisenhower je upravičeno pokaral ameriške poveljnike v Nemčiji, da so preveč prijazno sprejemali nemške nazijske generalje, ki so se predajali Američanom. Ukor je bil na mestu. Ako bi bili barbarski Nemci na mestu zmagovalcev, ti bi ne poznali prijaznosti. Ti niso imeli za premagance nikdar prijazne besede ne milosti, pač pa le gavge in krogle. In s takimi naj bo kdo prijazen?

PISMO IZ SREDNJEVA VZHODA

Pueblo, Colo.

Cenjeni g. urednik:

Tukaj Vam pošiljam pismo, ki je prišlo iz stare domovine, ki je pošiljal v domači, oni, ki se bore na strani Nemčev. Silno krvave borbe se vodijo že tri leta na Dolenjskem od Grosuplja — Trebnja pa vse do Kočevja in Novega mesta. Vse to je porušeno. Slovenija je grobna celih polkov Italijanov (polk iz Trevize je bil kompletno poklanj) in tisočev in tisočev Nemcev, ali — moja mila Slovenija, kaj je ostalo od Tebe? Po precej točnih poročilih iz kraja lanskoga leta se nahaja v gozdovih in planinah nad dvesto tisoč Slovenev, mož, žena in otrok, ki umirajo od lakote in mraza in najrazličnejših bolezni. Doma so samo še Ljubljanci in iz nekih trgov v vasi, največ kajih dvesto tisoč, kajti nad 100,000 so Italijani zaprli in odvedli, pol milijona Nemci, okoli 300,000 pa — grobov naših, med njimi največ žen in otrok! — Jaz sem prešel ječe, doma na Vrhniku najprej, potem v Ljubljani, Trst, Koper, Benetke, Ferrara, Ancona, Benevento in Avellino, dokler me niso osvobodile lani vaše ameriške čete napolnili. Tehtal sem 47 kg, bil v turih in ušeh. Pretepal so nas, pljuvali v nas in streljali v nas za zabavo kot v zajec! Nahujše pa ni to. Kje so naše družine, ne vemo. Navadno so družine, ki so bili na prvih mestih rebelov, odvedli v Nemčijo: žene, če so lepe, v zabavo nemškim vojakom, moške v vojsko v prvo linijo, otroke posebej v logarje (camps), kjer jih je kosila smrt v masah. Pa polivali so jih z bencinom in tudi že žive zažigali.

"In reply to your letter of the 6th instant, the patient Gramovčan Janez has been sent here by UNRRA, and only UNRRA can remove him. In any case there is no question of his discharge at present as he is very ill mentally. A complete recovery is not likely at any time though he may have remissions from time to time. Physically he is in fair health though he refuses to eat at times.

"He is likely to be repatriated by UNRRA in the near future along with other patients."

Director. — Lebanon Hospital for Mental Diseases, Beyrouth P.O. B. 92."

Sin bo 6. avgusta t. l. star 23 let, je absolvrilan jurist, govoril in piše francosko, angleško, nemško, italijansko in srbsko, poleg slovenskega jezika. Napravil je z menoj vred Golgota in ves pekel fašističnih muk in sedaj završava svoje mlado življenje v — norišnici. — Pa saj ne morem nič pisati. Pa so nekaj muke, ki se ne da do opisati niti zamisliti. To smo mi vsi, ki smo ostali živi mrljiči, napravili skozi. In nas je malo ostalo. Jaz sem bil že leta 1941 zaprt od fašistov, ker sem organiziral v vrhniški okolici rebelle. Sin nekoliko, kasneje. Vrhniški je — pokopalnišče. Vsi moški in mnogo žen in deklet se je dvignilo. Italijani niso našli na Veliki petek 1941 niti enega vojaka in niti ene puške; vse smo zakopali in poskrili, čeprav je bila smrtna kazen za to. Moški pa smo oblikovali takoj civilne obleke in se kazali — priateljski, dokler ne pride čas za to. Slovenci smo ostali sami. Kmalu so začeli Italijani s terorjem in streljali naše ljudi, med tem ko so Nemci stotisoče Slovenev, žen in otrok odpeljali iz Slovenije in mesto njih naselili Nemce. Desetisoči so bežali pred Nemci v Ljubljano, tu pa so jih Italijani čakali in zapirali in gonili v konfinacije in zapore. Tedaj smo se dvignili in začele se je krovprelitje in uničevanje. Vasi so gorele, rušile se vse: gozdovi, železnicne, hiše. Skoro vse vasi okoli Vrhnikov so uničene, sama Vrhniška pa je trdnjava ta čas ko to pišem.

Ce ne pridejo k nam Amerikanci in Angleži, je naš narod končal. Samo še Vi ameriški Slovenci ste tu, drugih ni več, ker ta peščica tu smo — grobovi. V Afriki je več kampov in okoli 80,000 beguncov iz Dalmacije. Tu je Slovenev še par tisoč, tudi otroci in nekaj žena

in od njih zelo malo hoče domov pod komuniste. V Italiji so delali komunisti med našimi ljudmi strašno propagando in mladi naivni fantje so šli na lim. Največ iz Primorja, ki je 20 let trpel pod fašisti. Slabo oborožene so jih pošiljali čez v Dalmacijo in na tisoče so jih poklali Nemci že pred enim letom (Korčula itd.). Adamič in njegovi prijatelji tam so nam veliko škodovali, kajti baš komunisti so 1941 prvi vrgli orožje proti vse niso hoteli boriti, potem pa na svojo roko prezzgodaj začeli, da bi dobili oblast v svoja roke, kar se jim je posrečilo, ker so okupatorji najprej pozaprli vso inteligenco, potem pa je komunist lahko začel brez inteligenčev. Podpirali so jih tudi veliki Zaveznički, ker so bili slabo informirani in tudi ker je bila boljševiška Rusija močna. Mi vsi smo Sloveni in ljubimo ruski narod — odklanjamo pa njihov komunizem, ker smo — demokrat!

— Mi ostanemo tu še kakega pol leta, potem pa ne vem, kaj bo z nam. Jaz sem se izučil tudi za šoferja, znam avion (aeropljan) voziti, sicer pa sem tu profesor za francoški jezik in filozofijo v UNRRA gimnaziji (naših jugoslovnih otrok). Se razume, da delam vse zastonj (še knjig nimamo ne zvezkov), saj gre za naše ljudi! Hrana ni Bog zna, zlasti otroci trpe. Rdeči križ pa podpira le v glavnem — partizane — komuniste, ker je v njihovih rokah.

Štiri leta bo kmalu odkar pismo v vojski, pa še nas ne nihče ni spomnil, da bi nas obiskal ali pisal ali moralno podprt — Slovene namreč — vsak pa naševal, ne misleč na duševne muhe naše. Ko to pišem imam solze v očeh, kajti rane se pregloboke, da bi ne zabolale, če se jih dotakneš. Kje so moji, kje žena, kje otroci? Za hčer sem vedel pred dvema letoma, da študira medicino, potem ne vem, kaj je z njo. Edini sin, za katerega vem, ki bi mi bil v moralno pomoč, je pa v — norišnici. In kaj naj začnem sedaj pri 47 letih? Prosim Boga, da me čim prej reši težkega bremena — živiljenja.

Pohabljam Vas vse in srčno pozdravljam, kakor tudi ostale Slovene. Ponovno se zahvaljujem za veliko uslugo, ki si moj storil s poslanimi dolarji.

Tvoj.

Janko.

"Janko" je Dr. Ing. Janko Grampovčan, El Arish, Sinai, Egypt. V Am. Slovencu 16. februarja 1945 je bilo priobčeno njegovo prvo pismo, v katerem je poizvedoval za naslove svojih sorodnikov v Ameriki. Prejeli smo tudi 2. številko majhnega mimeografiranega tednika "Narodna Misao", ki ga je Dr. Grampovčan takrat začel izdajati v svojem taborišču. — Urednik.

DVE PISMI IZ BELE KRAJINE

Linden, New Jersey.

Prejela sem dve pismi iz domovine, iz semiške fare v Beli Krajini. Oba sta prišla v treh mesecih in s posredovanjem partizanov. Pisala mi je hčerka mojega pokojnega brata Jakoba Žugelj, ki je umrl pred letom dana, kajor mi zdaj hčerka poroča. Minila so že štiri leta, odkar sem prejela zadnje pismo iz domovine. Tako lepega pogrebala že dolgo ni bilo. Cerkev je bila polna. Pokojnemu želimo večni mir, celi družini pa izrezamo naše globoko sočutje.

Eden izmed vnikov pokojnega Muhiča, Raymond Muhič, je bil ubit v Nemčiji 20. aprila, ravno isti dan, ko je njegov star oče umrl. Ko je bil Raymond doma na dopustu in je obiskal svojega bolnega starega očeta, mu je ta rekel: "Raymond, mere ne boš več videti." Pa se resista več videla. Komaj je bil Raymond tri tedne prek morja, je že izgubil svoje živiljenje za domovino. Star je bil komaj 19 let. Zapusča mlado mater, ki je reva imela samo tega edinega sina.

Marsikateri materi se trga

srce, ko pride žalostno poročilo, da je sin ubit na bojnom polju. Podpisana imam tri sine v vojni službi in se ne prenehoma bojim zanje.

Ti pa, dragi Raymond, presej si se iz tega sveta v boljši svet, kjer ni trepljenja ne joka. Tam s starim očetom uživata nebesko veselje.

Johanna Starcer.

Sodnik: Kje ste rojeni — koliko se star — kje ste v šolo hodili?

Otočenec: Oh, naj ne gre, kaj bi tako izprševali, kajor da bi me ne bili še nikoli videli. Saj se vendar dobro poznavata. Najmanj desetkrat so me že sodili. Zdaj pa tako izprševanje!

DOGODKI

med Slovenci po Ameriki

70-letnik

Cleveland, O. — Mr. John Gornik, sedanji glavni tajnik in bivši glavni predsednik Slovenske Dobrodružne Zveze, je praznoval 16. maja 70-letico svojega plodonosnega življenja. SDZ je bila pred 35 leti ustavljena na njegovo pobudo. Rojen je bil v Jelov

THE
WESTERN SLAVONIC
ASSOCIATION

Founded on Democratic
Principles, disregarding Class,
Political and Partisan Beliefs
and Opinions.

Formed solely for Mutual
Benefit of the members and
their beneficiaries and not for
profit.

FRA TERNAL VOICE

A DEPARTMENT OF AMERIKANSKI SLOVENEC

Monthly English Section — Dedicated To the English Speaking Members Of Our Association

Our Motto: BROTHERHOOD, LIBERTY AND PROGRESS

BE A LOYAL BOOSTER

SUPPORT YOUR ASSOCIATION

FRA TERNAL VOICE

(ENGLISH SECTION)

Published monthly in the interest of the English Speaking Lodges and the Juvenile Department, and for the progress, good and welfare of The Western Slavonic Association, also to promote and maintain a mutual and fraternal understanding between ALL members; to unite our whole membership and develop fraternity, brotherhood and cooperation to the highest degree.

The following rules must be observed:

1. Write legibly in ink on one side of paper, or type your article, double spacing it. Articles should be as brief as possible.
2. A pen name may be used but must be accompanied by name and address of writer.
3. The editor reserves the right to alter, condense, or accept or reject any copy submitted.
4. No manuscripts will be returned unless requested and return postage is included.
5. Hand changes of addresses to your local secretary who will forward same to the publisher — AMERIKANSKI SLOVENEC, 1849 West Cermak Road, Chicago, Ill.
6. Send all letters, copy and material for this page to reach the editor not later than the 16th day of the month.

Send all communications to:

FRA TERNAL VOICE

GEO. J. MIROSLAVICH, Editor

3360 Vine Street

Denver, Colorado

THANK YOU

In last month's Fraternal Voice our worthy Supreme President and Supreme Secretary used glowing words in announcing that Special 37th Anniversary Membership Drive in May and June would be dedicated to and conducted in my honor for the reasons they stated. Naturally, this is appreciated and I hereby express my grateful thanks to them and all of you fine people who will contribute to the success of this drive.

Any loyal official of an organization to whom certain duties and responsibilities are entrusted will attempt to sincerely perform that job. That is expected of him, for he was chosen by the membership for that particular phase of necessary work for the progress and success of the organization. When the rank and file gets behind an officer with good will, cooperation and zealous support, then his work is not only fruitful but he is encouraged to carry on the duties and responsibilities of his office with dispatch and success.

My official connection with the Western Slavonic Association really began when the fine Trail Blazers lodge elected me as a delegate to the Ladville convention in 1929. Since that time I endeavored to work for the WSA to the best of my ability simply because it was my bond duty and because of my deep regard for my fellowmen. Almost everyone wants to do something good for the other fellow—that is the real practice of fraternalism.

Because you placed me in this position, I have by written and spoken word and by deeds continuously strived to be worthy of the trust placed in me. I found it to be of great pleasure to serve you and feel that the only recognition I deserve, and want, is your continued good will and cooperative assistance in the several responsibilities you have given me. In the past, every success I achieved was because of your cooperation.

Since the President and Secretary, by direction of the Supreme Board, have designated May and June in my honor, I humbly must accept their decision and urge you to fully abide by their requests, not to honor me as an individual, but as a mark of respect to the offices I hold and because we must get together for a greater WSA.

I always contended that the development of our Juvenile Department is the most important work we have before us. The boys and girls of today are to be the men and women of tomorrow, and all those enrolled in our Association today and in the future are to become the caretakers and upon their shoulders will rest the responsibilities of the maintenance of the great fraternal institution you and I are building today—our beloved WSA. Our Association will grow up with the children.

This year we celebrate our 37th anniversary and the 23rd anniversary since children were accepted into our membership. Your loyal devotion to the fraternal protector of you and your dear ones should prompt you to contribute a new adult or juvenile member during the month of June.

Every new member you enroll, especially the juveniles, will be remembered as a thank you on your part and as giving your bit to the progress of our Association. Thanks, and good luck to all.

Fraternally yours,

GEO. J. MIROSLAVICH.

From the Office of the Supreme President WSA.

I have noticed that during our present campaign, we have been making a rather slow progress during the first few months. It seems to me that we must always have a lot of pep-uppers before we become really conscious about our responsibilities which each and every one of us carries toward our Association. Our present "Youth Campaign" is no exception. During the first 4 months of the campaign, there are only two lodges, No. 41 and No. 1, who have really gotten down to business up to date. However, I feel confident that the picture will change considerably during our special campaign for May-June, which months are being dedicated to our esteemed brother, 1st Supreme Vice Pres. George J. Miroslavich, for all the good and many sacrifices he has made during the past 19 years for our beloved Mother, The Western Slavonic Association. I am fully aware of the fact that most of us are very, very busy these days with other important responsibilities, but I also feel confident that all of us carry in our hearts a deep gratitude towards our great fraternalist and father of our Juvenile Department, Bro. George J. Miroslavich, who can be compensated only by using our utmost efforts to enroll as many new juvenile members as possible during the months May and June.

It is further my sincere desire that we concentrate in this special campaign on our children. It is of greatest importance that we always bear in mind that only through the influx of these new juvenile members are we making more secure the future of our beloved protector, The Western Slavonic Association.

Although this special campaign is of one of the greatest importance, it should also be our most successful because of the comparative simplicity of obtaining new juvenile members at the insignificantly low dues of only 15 cents per month for the greatest possible protection, as well as the excellent high premium which will be paid for the newly enrolled members.

Therefore, the will to win and fulfill our sacred obligation towards The Western Slavonic Association, which is celebrating its 37th Anniversary of greatest humanitarian work for its membership, and last but not least, to our loyal co-worker, Bro. George J. Miroslavich, we must act now. Now is the time to put on that final effort where it will do most good.

By all means, "LET'S GET TOGETHER" should be the slogan for the months of May and June.

Fraternally yours,

LEO JURJOVEC, Supreme Pres.

ONE MONTH TO GO IN JUVENILE DELEGATE CONTEST

Diligent Interest and Action Urged By All Concerned

A final friendly warning is hereby given that only one month remains in which WSA juveniles may obtain the necessary 50 credits to qualify as juvenile delegates. The rules being published below for the last time tells the story. We urge the lodge secretaries, other officers and especially the juvenile supervisors to discuss the Contest at the June meetings and by personal contact with the membership, and be prepared to submit a report as soon as possible after June 30 but not later than July 1st.

Three Star Lodge No. 33, Chicago, previously reported that Larry Gurtowski and Ronald Zefran have acquired the necessary 50 credits and are therefore duly qualified delegates. No other reports have come in.

Parents, other adult members and the children themselves are invited to make a supreme effort towards the success of the Juvenile Delegate Contest and help make some boys and girls of your community very happy.

Rules of the Contest

Keep them handy, and don't forget NOW is the time to get busy.

Each and every juvenile who receives 50 credits on or before June 30, 1945, shall be entitled to act as a juvenile delegate to the Third National Juvenile Convention at Pueblo with expenses paid not to exceed \$80.00.

One (1) credit will be issued to proposer for each new adult member secured and admitted from Jan. 1, 1942 to June 30, 1945, inclusive.

One (1) credit will be issued to proposer for each new juvenile member secured and admitted during period mentioned.

Proposers will receive such credits only when the new members complete one year of membership. One credit will be deducted for each such new member who drops out of Association before the premiums for one year are collected. New members not having one year's premiums paid at end of contest will be required to pay the necessary amount in advance before credit is allowed.

Both adults and juvenile members may participate in this Contest and secure credits, which shall be transferable as explained later. Credits secured by adults are transferable and only a value to any juvenile member. Transfer of credits from one juvenile to another are limited only within a city where there is a WSA lodge located, however, if some representative of the Association secures new members in another town, he may transfer credits to some WSA juvenile in his own town. Any and all transfer of credits, as well as all credits in favor of candidate, and those who qualify by obtaining the required 50, must be recorded by the local secretary who will be responsible for correct data and all of which must be reported to the Supreme Juvenile Supervisor not later than July 1, 1945. Returns of this contest must absolutely be in by that date.

Additional information and assistance will cheerfully be given by writing to Geo. J. Miroslavich, 3360 Vine St., Denver 5, Colo.

The terms of this Contest shall not in any way interfere with the commissions, prizes and conditions and terms of the "YOUTH" Campaign.

BOOST OUR JUVENILE DEPARTMENT.

WE WANT NEWS

The Fraternal Voice craves news-lots of it—from the various lodges and juvenile branches all over the country. What's going on?

Your editor is powerless to furnish news of your locality if you do not send it to him. The other members would like to read of the important "goings on" of your lodge, your own members would like to read about their own lodge. Someone ought to send in an article occasionally.

We are one big family; let's visit through our official organ. Send in anything of a newsy nature. We will do the rest. Your writeups must reach the F. V. editor before the 16th of the month.

GET A MEMBER IN JUNE—Make it two juveniles!

BUY THAT "ON TO TOKYO" WAR BOND RIGHT NOW!

★ GOLD STAR LIST ★

★ GOLD STAR LIST ★

Two names have been added to the Western Slavonic Association's Gold Star list bringing the total number to seventeen. The two names were those of Pfc. Steve Brockovich and 1st Sgt. Richard V. Amman.

Lodge No. 1—Dr. Fred Dometro维奇, John P. Krantz, John Savorec and Frank E. Texak.

Lodge No. 4—George Goleash.

Lodge No. 6—Charles Nolan.

Lodge No. 14—David A. Topolsky.

Lodge No. 21—Andrew Lah and John J. Shober.

Lodge No. 23—John Rozman and Rudolph Rozman.

Lodge No. 26—Victor P. Zorman.

Lodge No. 31—Felix Vogrin.

Lodge No. 41—Richard V. Amman.

Lodge No. 44—Frank Strubel.

Lodge No. 45—Steve Brockovich.

Lodge No. 54—Frank Slogar.

NEWS ITEMS FROM PUEBLO, COLO.

Western Star Lodge No. 16, with a bit of news and happening taking place within our circle.

With V-E Day accomplished there are many happy instances, as well as sad ones coming into our lives. For instance, take our Secretary, Josephine Erjavec, two days previous to Mother's Day, a rumor was started that her son, Kenneth J. Erjavec, who has been overseas in Africa, Italy and now France for two years, was reported killed in action and she had no knowledge of the facts. Then on Mother's Day the Western Union messenger boy appeared with a cablegram and Donald Erjavec, a brother to Kenneth was afraid to open the door for fear of bad news.

Mother's Day, for the moment, was forgotten as only the thought of one object was on their minds—bad news, but instead, it was a Mother's Day Greeting from Kenneth himself from France. Imagine the tears of joy mingled with an enlightened heart.

Mr. and Mrs. Joe Blatnik also after a period of months, were cheered with a letter from their son, Eddie, somewhere from the Pacific. Eddie is fine and doing alright. He says he is making all the island and is doing his share chasing the Japs.

Bernice Sabo, daughter of Mrs. Josephine Erjavec, whose husband is also in the Pacific has been anxiously awaiting news of his welfare since the invasion of Mindanao. Carl was in the invasion of Luzon, in one of the smaller invasions on Easter Sunday and now Mindanao. He was recently promoted to Boatswains Mate 2/c.

Bill Bowsher, son-in-law of Mr. and Mrs. Louis Lesser recently wrote to his wife, Olga, from a prison camp in Germany. He was previously reported missing for weeks. Bill says that he sure can't praise the American Red Cross enough and says it really deserves the patronage of each and every one of us.

Mark Dujimovitch is also reported missing in action for the second time.

Pete Spritzer, grandson of the Jim Zupancic family is reported missing.

Prior to that he was reported wounded. Our hearts go out to him and his family.

Johnny Levstick was home on leave, but he spent most of his time in Leadville, courting his fiancee. He also, no doubt, is counting his points. Too bad he isn't already married.

Tommy Piscerchio was very much anticipating a furlough before his conscript was to be sent over the pond, but it didn't materialize. He says they left the best fellows behind and was one of them.

Mr. and Mrs. John Germ received word from Uncle Sam of the splendid accomplishments of their son, Johnny, Jr. who had been decorated for same. Good luck John, we are all proud to see our boys receive these honors, as they certainly gain them through a lot of effort and endangering moments on their part.

Word was received from secretary Frank Turk of Hrbski Bratje lodge No. 45, Ruth, Nevada, that sad news came through a telegram from the War Department to Mr. and Mrs. John Brockovich, Sr., that their son, Pfc. Steve Brockovich, was killed on April 1st while serving with the army in Germany.

Pfc. Brockovich was a member of Lodge No. 45 and had been in the armed forces for two years and five months. He is survived, besides his parents, by two sisters and four brothers one of which is serving Uncle Sam in Africa and the other in Belgium. Our sincere sympathy is extended to the bereaved.

This is the sixteenth casualty suffered by the Association and another Gold Star added to the Honor Roll.

Pfc. Steve Brockovich

Photo by Mrs. Bernice Sabo

Courtesy of the Western Star Lodge No. 16

Photo by Mrs. Bernice Sabo

Courtesy of the Western Star Lodge No. 16

Photo by Mrs. Bernice Sabo

Courtesy of the Western Star Lodge No. 16

Photo by Mrs. Bernice Sabo

Courtesy of the Western Star Lodge No. 16

Photo by Mrs. Bernice Sabo

Courtesy of the Western Star Lodge No. 16

Photo by Mrs. Bernice Sabo

Courtesy of the Western Star Lodge No. 16

Photo by Mrs. Bernice Sabo

Courtesy of the Western Star Lodge No. 16

Photo by Mrs. Bernice Sabo

Courtesy of the Western Star Lodge No. 16

Photo by Mrs. Bernice Sabo

Courtesy of the Western Star Lodge No. 16

Photo by Mrs. Bernice Sabo

Courtesy of the Western Star Lodge No. 16

Photo by Mrs. Bernice Sabo

Courtesy of the Western Star Lodge No. 16

Photo by Mrs. Bernice Sabo

Courtesy of the Western Star Lodge No. 16

Photo by Mrs. Bernice Sabo

Courtesy of the Western Star Lodge No. 16

Photo by Mrs. Bernice Sabo

Courtesy of the Western Star Lodge No. 16

Photo by Mrs. Bernice Sabo

Courtesy of the Western Star Lodge No. 16

Photo by Mrs. Bernice Sabo

Courtesy of the Western Star Lodge No. 16

Photo by Mrs. Bernice Sabo

</div

The Western Slavonic Association

DENVER, COLORADO

Names and addresses of Supreme Officers:

SUPREME BOARD:

Leo Jurjovec, President, 1840 W. 22nd Place, Chicago, Ill.
 Geo. J. Miroslavich, Vice-Pres. & Juvenile Supervisor, 3360 Vine St., Denver, Colo.
 Frank J. Bradach, 2nd Vice-Pres., 2309 Nicholson St., Lockport, Ill.
 Anthony Jersin, Secretary, 4676 Washington St., Denver, Colo.
 Michael P. Horvat, Treasurer, 4417 Penn St., Denver, Colo.
 Dr. J. F. Snedec, Medical Director, Thatcher Bldg., Pueblo, Colo.

BOARD OF TRUSTEES:

Thomas J. Morrissey, Chairman, 1934 Forest St., Denver, Colo.
 Mike Popovich, 2nd Trustee, 1849 Grove St., Denver, Colo.
 Anton Rupar, 3rd Trustee, 408 E. Mesa Ave., Pueblo, Colo.

JUDICIARY DEPARTMENT:

Joe Blatnik, President, 2609 E. Evans, Pueblo, Colo.
 Johanna V. Mervar, 7801 Wade Avenue, Cleveland, Ohio
 Vincent Novak, Box 492, Ely, Minnesota
 Joseph Godec, 16215 Huntmore Ave., Cleveland, Ohio
 Candid Grmek, 9537 Ave. M, So. Chicago, Ill.

SPORTS DIRECTOR:

Edward Juvancic, 9535 Ewing Ave., So. Chicago, Ill.

OFFICIAL ORGAN:

"Amerikanski Slovenec", 1849 W. Cermak Rd., Chicago, Ill.

All remittances for assessments and official correspondence shall be addressed to the office of supreme secretary, and all complaints of appeals to the office of the president of judiciary committee. Applications for admission into the adult department, increase of insurance, sick, accident, operation and indemnity benefit certificates shall be mailed to the office of supreme Medical Director.

The WSA invites any male or female person of the Caucasian or white race between the ages of 1 and 50 years to join its ranks. Persons who desire to become members of the Association, should contact any officer or member of the nearest WSA lodge or write direct to the headquarters of the Association. Eight adult members are required to organize a new lodge in localities where there is no lodge of the Association. For all additional information in regard to organizing lodges, or becoming members, please write to the office of supreme secretary.

JOIN THE WESTERN SLAVONIC ASSOCIATION TODAY!

FINANCIAL REPORT OF THE WSA FOR APRIL, 1945

FINANČNO POROČILO ZSZ ZA MESEC APRIL, 1945

Lodge No.	Dis. Dr. it.	Receipts	Disbursements	Lodge No.	Dis. Dr. it.	Receipts	Disbursements
1	\$434.25	\$563.00	31.	22.71	28.00		
3	455.19	262.00	32.	157.95	—		
4	96.58	—	33.	233.39	—		
5	345.25	66.00	34.	11.79	14.00		
6	72.25	—	36.	203.44	42.00		
7	319.85	255.00	37.	45.89	31.00		
8	49.54	39.00	38.	101.79	32.00		
9	207.07	139.00	41.	530.20	98.00		
11	38.36	14.00	44.	72.74	111.00		
13	24.43	—	45.	82.66	40.00		
14	258.83	670.00	46.	32.88	—		
15	NI poslalo —		51.	91.42	567.00		
16	Did not remit	16.00	52.	65.75	—		
16.	464.18	38.00	53.	21.54	28.00		
17.	131.70	39.67	54.	65.20	—		
21.	307.56	107.00	55.	33.38	—		
22.	66.30	115.00	56.	61.83	—		
23.	100.52	—	57.	12.65	—		
24.	95.17	50.00	58.	13.23	—		
26.	56.18	—	59.	76.34	—		
27.	21.64	—	60.	36.51	—		
28.	24.08	—	63.	59.94	35.00		
29.	171.98	148.00	64.	38.78	—		
30.	30.10	—	66.	5.00	—		
Total —	Skupaj	\$5,848.00	\$4,513.17				

Interest on Bonds — Obresti na obveznice:

\$4000 Crowley Co., Colo. Sch. Dist. No. 12, 4.5% \$90.00
 Accrued Interest on War Bonds—Dotečeni obresti na voj. bondih 220.84
 Interest on FHA and Mortgage Loans—Obresti na FHA in hip. posojila in hipoteku 810.67

Fire Insurance — Zavarovalnino proti ognju na posojila 111.00
 FHA Insurance — Zavarovalnino na FHA posojila 9.75

Total receipts from lodges — Skupni prejemki od društv 5,848.00

Total receipts — Skupni prejemki ..... \$ 7,257.86

Balance March 31, 1945 — Preostanek 448,922.50

Total — Skupaj \$456,180.36

Disbursements — Izdatki:

Death Claims — Smrtnine \$2,510.67
 Sick Benefit Claims — Bolniške podpore 1,602.50
 Operation Claims — Operacijske podpore 400.00

Total disbursed to lodges — Skupno izdato društvo ..... \$ 4,513.17

Miscellaneous — Razno:

Official's Salary — Uradniške plače 188.85
 Home Office Employee — Pomočnika v gl. uradu 69.34
 Supreme Medical Director, Dr. J. F. Snedec 49.25
 Postage and Telephone — Poštnina in telefon 14.20
 Official Organ — Glasilo 814.65
 Stationery — Pisalne potrebsčine 1.20
 One-year subscription to Fraternal Monitor 2.00
 Social Security — Socialno zavarovalnino 21.32
 Withholding Tax — Pridržani davki 116.10
 Lights — Razsvetljavo 1.56
 Taxes on FHA and Mortgage loans—Davki na hipoteku 2,071.43
 FHA Insurance — Zavarovalnino na FHA posojila 27.60
 Certificate Loans Decreased — Posojila cert. znižana ..... .57
 Exchange charges on coupons — Vnovčenje kuponov ..... .50

Total disbursements — Skupni izdatki ..... \$ 7,891.74

Balance April 30, 1945 — Preostanek \$448,288.62

Sick Benefits Paid — Bolniške podpore plačane:

Ldg. No. Name Amount Ldg. No. Name Amount

Dr. it. Ime Vsoto Dr. it. Ime Vsoto

1 Anzick Adolph \$ 7.00 5 Mohar Katherine 16.00
 1 Perne Joseph 15.00 7 Biziak Mary 35.00
 1 Skull Carl 21.00 7 Brzinski Jennie 14.00
 1 Gerze Frances 20.00 7 Drobnick Mary 9.00
 3 Gradishar Helen 27.00 7 Grum Mary 12.00
 3 Govednik Martin 29.50 7 Horvat Caroline 43.00
 3 Levstik Frank 52.00 7 Koprivce Margaret 20.00
 3 Mesojedec Rosie 30.50 7 Kotich Mary 18.00
 3 Miklich Frank 44.00 7 Campbell Alma 29.00
 3 Papes Ignac 29.50 8 Crepinsek John 25.00
 3 Radovich Nick 15.50 8 Slopars Frank 14.00
 3 Smerke Mary 34.00 9 Javernick Frank 24.00
 5 Balant Joe 15.50 9 Lauritski Frank 32.00
 5 Hren Frances 23.00 9 Strack Mike 8.00
 5 Malesich Mary 12.00 11 Kosec Joe 14.00

14	Kapps Mary	18.00	45	Turk Frank	10.00
14	Krisman Tony	20.00	51	Hribenick John	28.00
14	Penovich Joe	18.00	51	Hribenick John	28.00
14	Potochnik John	37.00	51	Barun Marko	39.00
14	Tone Anton	27.00	53	Nelson Buford	28.00
14	Zelie Frank	40.00	65	Mackavage Charles	35.00
14	Stavar Frank	10.00			
16	Trotter John	18.00			
16	Prijatelj Anna	20.00			
17	Smith Joe	29.00			
21	Koschek John	28.00			
21	Milek Matt	44.00			
22	Tomljanovich Frank	40.00			
29	Chandek Anton	30.00			
29	Kovca Julia	36.00			
29	Poje Julia	32.00			
31	Jovicich Ivo	28.00			
34	Yakovcik Jakob	14.00			
36	Bukovec Carolina	42.00			
37	Miller Anna	31.00			
38	Hren Frank	4.00			
38	Lebolo Tony	28.00			
41	Berst Edwin	7.00			
41	Garvin Paul	35.00			
41	Meyer Alex	40.00			
41	Smiljanich William	16.00			
44	Tomasic Alice	20.00			
44	Zudar Frances	16.00			
45	Turk Frances	30.00			

Three Star Lodge No. 33

(This "N" That)

Lt (jg) Leo G. Jurjovec, Jr., who served for 21 months in the South Pacific as Chief Engineer and Senior Officer on the LCI (L) arrived home by plane on May the 18th. Brother Jurjovec, I understand, expects to spend his 30 days between Chicago and Colorado. We sincerely hope that he will find a full measure of enjoyment and a well deserved rest at home.

Brother Richard Oblak has received and invitation to wear a complete new outfit, the color, of course, is Army Khaki. Good luck, Richard.

May 14th was the official opening of the 7th War Loan Drive. We are asked again to do our part in making sure that we go over the top with the drive. Don't forget that the members of the Western Slavonic Association are looked upon to assist this most worthy cause, after all we are just making a loan with a mighty good rate of interest in return. The members of our lodge are requested to by their bonds through the Reliance Federal Savings & Loan Ass'n in order that the Slovaks may get the proper credit. Buy that Extra War Bond now and help sink the land of the Rising Sun.

Our regular meeting will take place June the 13th. Needless to say, that the officers of the lodge would like to see as many members as possible present at the above meeting.

In order to keep the number of delegates to the coming convention as low as possible, as well as to save the Association some money, our lodge voted unanimously at our last meeting that we elect only One delegate instead of Two to our coming convention.

In order that the delegate to be elected at our next regular meeting may go to the convention with the proper instructions, it is of greatest importance that you attend the above mentioned meeting.

Fraternally yours,

OFFICIAL REPORTER NO. 33

DENVER NEWS ITEMS

The Supreme Office was and is a busy place these days. As required by Colorado State law once every three years, the Insurance Examiners spent nearly a week examining the records, accounts and the office personnel of the Association. It's a safe bet that they found everything in tip top shape.

The use of the offices was donated as headquarters for the Globeville district in the 7th War Bond Drive. The good folks of the community are flocking into the office in great numbers. Congratulations, and thanks, Tony and Rose will be glad to sell another extra bond any time you drop in.

VE-Day was celebrated in a quiet, orderly and sensible way. But look out when we finish off the Nips! Keep up your work with increased effort in all war activities.

Lt. (jg) Leo Jurjovec phoned from the airport that he is making a brief stop enroute to visit his parents, Mr. and Mrs. Leo Jurjovec, Sr., at Chicago. He promised to stop for several days on his way back to naval duties in the Pacific. We'll be waiting, Leo.

Geo. J. Miroslavich, Jr./1/c Sp. (Y) spent a 15-day leave with his parents and his wife, Dorothy, and two sons, George, the 3rd and Michael. On the way back to the Naval Air Station at Shawnee, Okla., young George paid a visit to his sister, Mrs. Helen Amman, and family at

Dušica - Rožamarija

— Agnes Günther —

Harro se prikloni ter poljubi Rožamariji v slovo njeno majhno roko, ki je v rokavici tako neizmerno mrzla. V vratu ga da, da ne more izpregovoriti besede.

"Torej ne na svidenje? Da, Harro, na onih travnikih, kjer cvete rumena cvetlica in se pretaka bridka voda pozabljenja. — Tam! — Tudi jaz si ne upam več na vrto blaženih. Na svidenje torej pred vrati! Z Bogom!" —

In že stopa mimo njega z dostojanstvenimi koraki. Tako stopajo kraljice. "O ti — kraljica iz Thule," zašepne Harro. "Moj Bog... le še en trenutek... če bi ostala... Hvala Bogu da je odšla..." — — —

Kočijaž Bernbacher iz Braunecka, ki sedi dostojanstveno na kozlu poleg lakaja in vodi s spremno roko kočijo skoz nešteto vozov in avtomobilov, modruje takole: "So junaki po službah, ki ne znajo molčati! Sodrga!!! — V Braunecku se pa nahaja tudi prazna kamrica za opremo. V njej je dolg bič in priče nikjer! — Potem se lahko pritožiš pri policiji! — Razen tega še izgubiš službo in priporočilo gospode! — Jaz torej ne smem o ničemer vedeti. Naj je bil gospod orjak ali pritlikavec — naj je princesa izstopila ali ne! Moral sem ustaviti konje radi teh trikrat prokletih avtomobilov!... Br!!!"

Voz je dospel. Sluga brž odpre vrata in princesa se poda nemudoma v očetovo sobo. Ne odloži ne klobuka ne plašča. Knez sedi pred svojo diplomatsko pisalno mizo, ki je obložena z raznim papirjem. Ves osupel pogleda svojo hčer, ki je tako iznenada vstopila ter jo vpraša:

"Prihajaš od zunaj? Ali kaj želiš?"

"Videla sem zopet Harru."

Knezu zardi celo: "Je li bil tu?"

"Ne. On bi gotovo ne bil sem prišel. Morala sem z njim govoriti ter sem ga prosila, da pride v narodno galerijo. Bil je to ljubezniv, da je prišel."

"Moram smatrati kot skrajno netaknost, da se je grof šetal s teboj v galeriji kakor s kakšno šiviljo."

"Kaj je mogel početi, papa? Prosila sem ga za to s solzničnimi očmi."

"Očitek torej ne zadene njega! — Mogel bi te kdo videti! — Strašno, če na to le pomislim! Ti si se kompromitirala! Ti si dekliščvo, s svojo vzgojo... Moj Bog, sem kot ob glavo! Ne najdem niti pravih besed! Kje pa je Miss Granger?"

"Spremila sem jo v angleško cerkev, kjer slavijo danes praznik. Bila sem sama 'pod lipami'."

"Jaz sem ti župal. Niti na misel mi ni prišlo, da bi ti mogla sploh zlorabiti ta kratki čas! Saj vendar veš, da mlada deklica ne sme iti sama s kakšnim gospodom v galerijo!"

"Harro vendar ni 'kakšen gospod', on je moj stari prijatelj!"

"Star!.. Nima niti petintrideset let!"

"Da sem nekaj storila, kar bi mami nifikor ne ugaljalo in tudi tebi ne bo všeč, sem takoj zaslutila. Zato sem nemudoma prišla, da ti vse povem. Obžalovati pa tegu ne morem, papa! Kje so moja pisma, ki sem jih pisala Harru, od katerih niti enega ni prejel?"

Knez ji pokaže majhno črno kaseto. Brž pritisne na zaporo in že odskočijo vrata. Rožamarija zagleda v njej vsa svoja skrbno zaprta pisma.

"Mar meniš, da bom jaz kaj takšnega trpel? Sam sem jih spoznal, pa tudi mama, ki se kot žena na to bolje razume, mi je pojasnila tvoja čustva za grofa Thorsteina. Ti mi boš še kdaj za to hvaležna, da sem tako ravnal. Tedaj seveda nisem hotel povzročiti še hujše katastrofe, ko si bila že itak čezmerno razburjena. Toda upal sem, da se boš sčasoma le pomirila in ti bo to enostransko dopisovanje začelo presedati.

Nisem odprl niti enega pisma. Grof Thorstein ti tudi niti enkrat ni pisal. Zanj je bila zadeva končana. Tudi se ni več pri nas

prikazal. Zato ga prav posebno čislam."

"Moral je misliti, da sem nanj in na vse pozabilna, kar mi je dobrega in lepega storil, ker ni o meni ničesar več slišal. Toda zdaj sem mu vse pojasnila. Ti mu ne smeš ničesar očitati ali ga celo ozmerjati, da je nedostojno ravnal. On se pač ni mogel izogniti!... Saj tudi njemu ni bilo všeč in nenehoma ga je skrbelo, da bi naju kdo videl in da bi jaz radi tega mogla utreti kako škodo. Niti razumela nisem, čemu je tako čuden. Ti in mama bi lahko bila bila navzoča in bi smela slišati vsako besedo, ki sva jo izgovorila. — Oče, Harro se me je bal! Prav zares se me je bal! Ali sem tako strašna?... In ni hotel reči na svidenje, čeprav sem ga zato prosila. Harro ni in ni hotel. — Sele na travniku, kjer cvete asfodelos, onstran! — Papa, ne skrbi radi mene! Če me Miss Granger povsod sledi ali pa tudi ne, — to je zdaj že vseeno! Mu tudi ne maram več pisati. Tudi to je minilo. Vse je pri kraju!" —

Rožamarija zapusti svojo dobrojanstvenimi koraki. Knez pa se izprehaja po sobi gor in dol ter le siloma obvladuje svojo razburjenost. Zdaj je vsaj vse jasno! Dobro, da se je položaj popolnoma razčistil! — Rožamarije še doslej niso bili vpeljali v družbo in zato je prav lahko mogče, da je ni nihče spoznal. In grof Thorstein sam ji je dal tudi razumeti, da je prijateljstvo iz otroške dobe pri kraju. Rožamarija je to tudi doumela. Ni torej vzroka, da bi se še dalje vznemirjal. Mnenja je pa, da je bolje, če Šarlota o tem ne izve. Mogla bi se izpazibliti! — Rožamarija se bo brž tudi pomirila. Nekaj ponosa bo vendar še našla v sebi! Pozneje se bo itak smejala ob spominu na to toliko sentimentalno otroško prijateljstvo. —

V tem razmišljaju se je knez pomiril ter se vrnil na delo. Toda neka pritajena bojazen ga noče zapustiti. Rožamarija ga je vedno skrbela in odtod ta notranjnost.

Na Rožamariji ni opaziti nikakšne izpremene. Zvezčer je spremila mamo v gledališče in naslednjega dne na veliko razstavo ovesti.

Knez je poslal slugo, da poišče grofa Thorsteina ter ga povabi v brauneško palaco. Zelo ga je pomirilo poročilo, da je grof Thorstein neznano kam odpotoval. Vse to je torej zoper v najlepšem redu! — Naslednjega jutra je našel Rožamarijo, ko mu je z običajno skrbnostjo pripravljal za povrat v Italijo. Volpe je bil pred leti Caponov pomagač.

Pomagajte Ameriki do zmage! Kupujte zvezne vojne bonde!

Rožamarija, ali si izrazil vse svoje božične želje? Veš, te se ne dajo kar tako uganiti. Posebno pri damah je to mučna zadeva. Morebiti želiš sama koga razveseliti! Daj mi svojo denarnico, hočem nekaj položiti vanjo! Morda, ti bo povšeči, če si moreš sama kaj lepega izbrati. —

"Kako si dober, oče! Hvala ti! Danes odidem z gospodčno Bergmann, ker ima Miss Granger protin. Oskrbeti hočem samo nekaj za Brauneck."

"Uporabi to zase ali druge, kakor ti je ljubo. Tu, srce moje, vzemi in kupi si nekoliko radosti, če moreš!"

"O, to bom storila, oče. Še enkrat hvala ti za twoje dobro srce! Prinesem tudi tebi šopek vijolic." (Dalje prihodnjic)

NOVE KITAJSKIE ZMAGE; JAPONCI V ZADREGI NA JUGU; DRUGE VESTI

(Nadaljevanje s 1. strani) raztresena po vsej južni Kitajski daleč v notranjost ob morju. Ako bodo Kitajci zdaj v stanu to mesto obdržati, pomeni ta zmaga, da so Kitajci razdelili japonske sile v središču Kitajske. To bo zelo oviralo japonske dobove v vseh ozirih.

Druge vesti omenjajo, da Japonci premikajo svoje čete iz južne Kitajske proti severu in bodo najbrže prepustili vso Burmo in Indokitajsko ter drugo točko na jugu. Ob teh dogodkih utemeljujejo opazovalci razlog, da Japonci pričakujejo vsak čas bolj odločnega nastopa na severu od strani Rusije. Zato bodo Japonci skušali zavarovati svojo fronto v Mandžuriji proti Rusom.

Zračni napadi od ameriške strani stalno nadaljujejo proti japonskemu domačemu otočju. V nedeljo je oznanjala japonska radio postaja od nekje v bližini Tokia, da je japonska prestolnica popolnoma porušena. Cesarjeva palača je tudi razbita. Tudi druga mesta so silno prizadeta. A to je še začetek. Amerikanci pripravljajo zračne udare v veliko večjem obsegu. Znani general Doolittle, ki je vodil zračne napade na Nemčijo, je zdaj na potu na Daljnji vzhod, kjer bo organiziral osem zračnih edicnic, katere bodo izvajale neprstane napade na japonska mesta in druge točke.

Rožamarija zapusti svojo dobrojanstvenimi koraki. Knez pa se izprehaja po sobi gor in dol ter le siloma obvladuje svojo razburjenost. Zdaj je vsaj vse jasno! Dobro, da se je položaj popolnoma razčistil! — Rožamarije še doslej niso bili vpeljali v družbo in zato je prav lahko mogče, da je ni nihče spoznal. In grof Thorstein sam ji je dal tudi razumeti, da je prijateljstvo iz otroške dobe pri kraju. Rožamarija je to tudi doumela. Ni torej vzroka, da bi se še dalje vznemirjal. Mnenja je pa, da je bolje, če Šarlota o tem ne izve. Mogla bi se izpazibliti! — Rožamarija se bo brž tudi pomirila. Nekaj ponosa bo vendar še našla v sebi! Pozneje se bo itak smejala ob spominu na to toliko sentimentalno otroško prijateljstvo. —

V tem razmišljaju se je knez pomiril ter se vrnil na delo. Toda neka pritajena bojazen ga noče zapustiti. Rožamarija ga je vedno skrbela in odtod ta notranjnost.

Na Rožamariji ni opaziti nikakšne izpremene. Zvezčer je spremila mamo v gledališče in naslednjega dne na veliko razstavo ovesti.

Knez je poslal slugo, da poišče grofa Thorsteina ter ga povabi v brauneško palaco. Zelo ga je pomirilo poročilo, da je grof Thorstein neznano kam odpotoval. Vse to je torej zoper v najlepšem redu! — Naslednjega jutra je našel Rožamarijo, ko mu je z običajno skrbnostjo pripravljal za povrat v Italijo. Volpe je bil pred leti Caponov pomagač.

Pomagajte Ameriki do zmage! Kupujte zvezne vojne bonde!

Rožamarija, ali si izrazil vse svoje božične želje? Veš, te se ne dajo kar tako uganiti. Posebno pri damah je to mučna zadeva. Morebiti želiš sama koga razveseliti! Daj mi svojo denarnico, hočem nekaj položiti vanjo! Morda, ti bo povšeči, če si moreš sama kaj lepega izbrati. —

"Kako si dober, oče! Hvala ti! Danes odidem z gospodčno Bergmann, ker ima Miss Granger protin. Oskrbeti hočem samo nekaj za Brauneck."

"Uporabi to zase ali druge, kakor ti je ljubo. Tu, srce moje, vzemi in kupi si nekoliko radosti, če moreš!"

"O, to bom storila, oče. Še enkrat hvala ti za twoje dobro srce! Prinesem tudi tebi šopek vijolic." (Dalje prihodnjic)

UJETI KRVNIK HIMMLER SE KONČAL S STRUPOM

(Nadaljevanje s 1. strani) (Nadaljevanje s 1. strani) hladnokrven, krvolochen, neusmiljen. On, njegove SS čete in gestapo so vodili v Nemčiji krvno čistoč v 1934. Tedaj so naziji pomorili na stotine svih lastnih vodilnih mož.

Ko je prišel Hitler do moči v 1933, je Himmler postal vodja gestape, to je politične policije. Leta 1936 je postal minister za notranje zadeve in je imel nalogo vzdrževati red v Nemčiji. Končno je postal diktator domača fronte in vodja obrame Berlina. Bil je mož, ki so ga v celi Nemčiji najbolj bal.

Pri njem se je uresničil star slovenski rek: kakoršno življene, taka smrt.

Three Star Lodge No. 33

(This "N" That)

CONGRATULATIONS

Congratulations are in order for Mrs. Martha Ann Kuziel, daughter of Mr. and Mrs. Frank Primozich, on the arrival of a fine baby son. Both are doing fine. The father, John Kuziel, is serving somewhere in South Pacific. Needless to say that the great event will make the father the most contented soldier in the army. Our best wishes and the best of luck to both of you.

OFFICIAL REPORTER, No. 33

DR. JOHN J. SMETANA

OPTOMETRIST

1801 So. Ashland Ave.

Telefon Canal 0523

Uradne ure: Vsak dan od 9:30 do 8:30 zvezčer. Ob sredah od 9:30 do 1:00 popoldne; ob sobotah od 9:30 do 7:00 zvezčer.

DR. J. E. URSICH

ZDRAVNIK

in

KIRURG

Urad:

1901 West Cermak Road

CHICAGO

Telefon Canal 4918

Residenčni tel.: La Grange 3968

1-3 in 7-8 P.M. razen ob sredah

Michael Trinko in Sinovi

PLASTERING and PATCHING CONTRACTORS

Pleskarji in popravljeni ometa in sten.

2114 W. 23rd Place, Chicago

Telefon Canal 1090

Kadar imate za oddati kako ples-Slovenec priliko in da vprašate nas, če daste potem delo tudi drukarsko (plasterers) delo, se vam priporočamo, da daste nam kot nas za cene. Nobene zamebre od gam. Za plesarska dela jamčimo.

PRODA SE

zidana hiša s stanovanjskimi sobami v slovenski naselbini. Vse prenovljeno, gorka voda in kurjava na štoker. Rent donaša \$1.100.00 letno, poleg rent za lastnika. Proda se za ugodno ceno. Za naslov je vprašati v Upravi tega lista.

(18, 22, 25, 29, 1)

VELIKI ANGLEŠKO-SLOVENSKI Besednjak

IZŠEL JE

DR. F. J. KERN

To je najpopolnejši angleško-slovenski besednjak z angleško izgovarjavo. Po tem besednjaku so popravljali. Zdaj je zdaj hudo pouzdrajo.

Ako je res, da je Himmler ponudil predajo Amerikancem in Angležem, ne pa Rusom, se lahko nekaj vidi,

kako utegne veter zapihati.

Morda upajo na nekaj s posmočjo Amerikancev in Angležev iz tiste "al